N°. 137.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

WOENSDAG 2 NOVEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet,
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . [illegible]
Voor de overige steden des Rijks . . . . . [illegible]

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en [illegible],
per jaar, met vooruitbetaling bij het [illegible]
abonnement f 60, Ned. [illegible]

De Handelmaatschappij.

IX.

[illegible]

Eene korte herinnering der feiten, die wij in onze vorige artikels hebben doen uitkomen, schijnt niet ongepast, vóór dat wij tot de behandeling van het nieuwe consignatie-contract overgaan; om het met billijkheid te beoordeelen schijnt toch eene juiste kennis van den tegenwoordigen toestand onmisbaar.

Deze feiten zijn, wat de Handelmaatschappij betreft, de volgende:

1°. Sedert 15 April 1850 is alle berekening van renten over en weder tusschen de maatschappij en het Departement van Koloniën afgeschaft, *omdat*

2°. er sedert 15 April 1850, en dus sedert ruim drie en een half jaar, altijd genoeg fondsen van het Gouvernement bij de maatschappij in kas waren, om daaruit *alle* kosten op de producten te betalen.

3°. Sedert drie en een half jaar is het den Staat volkomen onverschillig, of de maatschappij een kapitaal van *één* of van *drie en dertig* millioen, of wel *in het geheel geen kapitaal* hebbe, *omdat*

4°. de maatschappij, als *agent van het Departement van Koloniën*, alle uitgaven, die zij in die hoedanigheid moet doen, niet uit hare eigen kas, maar uit de bij haar voorhanden gelden van het Gouvernement betaalt.

5°. De maatschappij heeft als geldschieter en handelaar in 1852, met een kapitaal van ruim 33½ millioen, f 700,000 verdiend, iets meer dan 2 pct.

6°. De maatschappij heeft over 1852 [illegible] per aandeel kunnen uitdeelen, of 8 pct., *omdat*

7°. zij vermeerderde kapitaalswaarde, door rijzing van effecten en behaald voordeel op verkochte effecten, te zamen bijna elf ton, als winst heeft uitgedeeld, en vooral *omdat*

8°. zij als agent van het Departement van Koloniën, [illegible] zulk eene hooge belooning [illegible] de tractementen van haar [illegible] alsmede alle onkosten goed [illegible] overhoudt.

Wat den particulieren invoer [illegible] betreft, hebben wij uit de officiële, door [illegible] medegedeelde cijfers de volgende feiten doen kennen:

1°. De invoer uit Nederland is sedert 1850 jaarlijks geklommen, en in 1852 bijna één millioen hooger geweest, dan in het hoogste der vijf vorige jaren.

2°. De invoer van Nederlandsche fabriekwaren, met certificaten van oorsprong, was in 1851 bijna twee ton meer dan de gemiddelde invoer in de jaren 1847, 1848 en 1849 (*).

Wat den particulieren uitvoer uit Java naar Nederland en andere landen in Europa en Amerika aangaat, blijken de volgende feiten uit de officiële cijfers:

1°. De uitvoer naar Nederland bedroeg in 1847, 1848 en 1849 ruim 57 pct., die naar elders bijna 43 pct. van den geheelen particulieren uitvoer.

2°. Die geheele particuliere uitvoer was in 1850, 1851 en 1852 bijna 7 millioen grooter, en in den zoo veel hoogeren uitvoer deelde de uitvoer naar Nederland voor ruim 61 pct., die naar elders voor bijna 39 pct.

3°. *Vier* vijfde van den meerderen uitvoer ging naar Nederland, *één* vijfde naar elders.

4°. In 1852 bedroeg de uitvoer naar Nederland bijna 70 pct., die naar elders ruim 30 pct.

5°. Het onderscheid tusschen 1847 en 1852 is, dat in 1847 één millioen *meer naar vreemde landen* ging, in 1852 ruim elf ton *meer naar Nederland*.

(*) Over 1852 is het cijfer nog onbekend; daar echter de invoer van Nederlandsche fabriekwaren geregeld meer dan twee derde van den geheelen invoer uit Nederland bedraagt, zal die invoer in 1852 waarschijnlijk ruim f 7,400,000 bedragen hebben, en dan bijna 3 ton meer dan in het hoogste der vijf vorige jaren, en meer dan de gemiddelde invoer van Nederlandsche fabriekwaren in het tienjarig tijdvak van 1840 tot 1849, waarin het gemiddeld slechts f 7,343,237 bedragen heeft.

Wat den *geheelen* particulieren uitvoer betreft, blijken de volgende feiten uit de officiële cijfers:

1°. In 1847, 1848 en 1849 bedroeg de uitvoer naar [illegible] 1850, 1851 en 1852 bijna 58 pct.

2°. In de laatste drie jaren was de geheele particuliere uitvoer bijna 6½ millioen hooger: 88 pct. van dat meerdere werd naar Nederland, slechts 12 pct. naar elders uitgevoerd.

3°. In 1852 was de *geheele* particuliere uitvoer ruim 22 ton *minder* dan in 1851, de particuliere uitvoer naar alle andere landen in Europa en Amerika te zamen bijna 32 ton *minder*: de particuliere uitvoer naar Nederland bijna 8 ton *meerder*.

Wat den uitvoer van suiker betreft (daaronder begrepen die geheel, en die slechts voor een derde ter beschikking is van particulieren) blijken de volgende feiten uit de officiele cijfers:

1°. In de jaren 1847, 1848 en 1849 bedroeg de uitvoer naar Nederland 53 pct., van het geheel, die naar alle andere landen 47 pct. In 1850, 1851 en 1852, ging 68 pct., naar Nederland, naar alle andere landen 32 pct., van het geheel.

2°. In de laatste drie jaren bedroeg de uitvoer naar alle andere landen 11½ pct., *minder*, die naar Nederland 69 pct., *meerder*, dan in de eerste drie jaren.

3°. In 1847 bedroeg de uitvoer naar Nederland 60 pct., die naar alle andere landen 40 pct.

In 1852 bedroeg de uitvoer naar Nederland 80 pct., die naar alle andere landen 20 pct.

4°. De uitvoer bedroeg in de laatste drie jaren 439,073 picols *meer*: die *geheele* hoeveelheid werd naar Nederland uitgevoerd.

5°. Daarenboven werden nog 74,373 picols, bijna 40 pct., van de geheele hoeveelheid die in 1847 *naar vreemde landen* werd uitgevoerd, in 1852 in *Nederland aan de markt* gebragt.

Wij hebben lang geaarzeld op welke wijze wij het nieuwe consignatie-contract, dat ons, in alle opzigten, onaannemelijk schijnt, het best zouden bestrijden; ten laatste zijn wij tot het besluit gekomen, dat wij niet beter konden doen, dan den ingeslagen weg vervolgen en uit officiële mededeelingen en cijfers, de [illegible] der argumenten [illegible] ten gunste [illegible]

Het voornaamste argument [illegible] dan ook met ophef op den voorgrond is geplaatst, bleek reeds geheel onjuist te zijn; de feiten hierboven vermeld, kunnen niet tegengesproken worden, en wij meenen het dus als eene uitgemaakte zaak te kunnen beschouwen, dat het behouden van de markt der koloniale producten in Nederland, niet afhangt van het onbepaald in stand houden van het consignatie-stelsel.

Het tweede argument is: »ten gevolge van het groote kapitaal [illegible] welgevestigd vertrouwen [illegible] heeft verworven, geniet het een uitgestrekt crediet en is het in de gelegenheid, om aan de koopers der producten faciliteit in de betaling te verleenen.«

Wij willen niets afdingen op het welgevestigd vertrouwen, waarvan hier melding wordt gemaakt; naar ons inzien is die bijvoeging overbodig, wij weten niet dat er immer aan getwijfeld is; maar hoe het groot kapitaal en het uitgestrekte crediet der maatschappij hier te pas gebragt kan worden, dit verklaren wij niet te begrijpen. Wij weten wel, dat het groote kapitaal haar in de gelegenheid zou kunnen stellen, om aan de koopers faciliteit in de betaling te verleenen; maar wij weten ook, dat, indien zij meerdere faciliteiten verleende, dan de handelsusantie medebrengt, zij zeer spoedig haar vertrouwen en crediet zoude verliezen.

Onbekendheid met den wezenlijken toestand schijnt hier alweder de oorzaak der, naar het ons voorkomt, min juiste oordeelvelling. De zaak is deze. De veilingsconditiën zijn door het Gouvernement vastgesteld, de betaling geschiedt in den regel bij ontvangst der goederen in wissels op- of promessen van bekende huizen betaalbaar na drie maanden, (§) of met korting van 1½ pct. [illegible] deze korting is voor rekening van het Gouvernement. Nu spreekt het wel van zelf, dat, vooral in de laatste jaren, bij den zeer lagen koers van het geld, verreweg de grootste hoeveelheid à contant betaald wordt. Die gelden houdt de maatschappij onder zich en doet eerst na verloop van de drie maanden, rekening en verantwoording aan het Gouvernement; wij meenen zelfs dat gedurende al dien tijd, de Regering onbekend blijft met het bedrag der reeds betaalde posten. De geheele opbrengst moet dan verantwoord worden. Wij geven aan de meerderheid in bedenking, of zelfs niet alleen de onderstelling, dat de maatschappij faciliteit in betaling verleent, aanleiding zou *kunnen*, en als het waarheid was, zou *moeten* geven, dat het nu teregt zoo welgevestigd vertrouwen en crediet der maatschappij geschokt werd.

Het derde argument is: »te gelijk levert de maatschappij een afdoenden waarborg op, dat de opbrengst »der producten, onder alle omstandigheden, in haar geheel »in 's Rijks schatkist zal vloeijen: een waarborg die bij »eene andere regeling dezer zaak niet in gelijke mate »zou te verkrijgen zijn.« Zoo als nu de verantwoording der gelden aan het Gouvernement is geregeld, erkennen wij, dat er een waarborg noodig is: door opvolgende veilingen vooral in het najaar, gebeurt het dikwijls dat de maatschappij vele millioenen van landsgelden maanden lang in kas heeft. Werd de zaak goed geregeld, en de maatschappij, even als de Nederlandsche Bank verpligt, dagelijks [illegible] zenden, en hetgeen zij meer dan eene bepaalde som onder zich had, dagelijks bij de Bank te storten, dan dunkt ons, zou die waarborg onnoodig zijn. En wat het verleenen van crediet zonder zekerheid, of zoogenaamde faciliteit in de betaling betreft, wij gelooven niet dat de maatschappij, na de eens verkregen ondervinding, zich daar weder ligtelijk aan zal [illegible] stellen.

Het vierde argument is: »de producten, vooral wat »de Java koffij betreft, zijn [illegible] »met het stelsel der [illegible] geeft »eene [illegible] onze markt.« De Java koffij [illegible] in eene hand: maar [illegible] werden 594,000 picols voor Gouvernements rekening, 577,000 picols door particulieren naar Nederland uitgevoerd: dit is zeker *niet alles in eene hand*; hier moet het ontbreken van die hoogstwenschelijke vastheid van onze markt, wel zeer nadeelig gewerkt hebben? Wij noodigen die meerderheid uit, zich een staat te laten geven van den loop der prijzen van beide artikelen in de laatste zes jaren en dan te oordeelen. *De veilingen op gezette tijden*. Sedert Hamburg [illegible] Duitsche spoorwegen-net aangesloten is, [illegible] voeren van koloniale producten aldaar [illegible] verhouding toegenomen dan hier [illegible] men dat de oorzaak [illegible] van den [illegible] tijden. Bij ons, zeggen de Hamburgers, kan men bijna elke week in publieke veilingen koopen, en de loop des handels is nu eenmaal zoo, dat de winkelier tot in midden Duitschland toe, uit de eerste hand wil koopen.

De meerderheid verklaarde zich tegen de aflossing der schuld van 10 millioen aan de maatschappij, omdat die maatregel in verband werd gebragt met het stelsel, om aan den verkoop van gouvernements-producten in Indië eene onbepaalde uitbreiding te geven. De meerderheid zou, dunkt ons, wel gedaan hebben, aan te wijzen waar en door wie eene *onbepaalde* uitbreiding verlangd is. Wij meenen al wat over deze quaestie [illegible] jaren is publiek gemaakt naauwkeurig te hebben nagegaan; maar wij kunnen ons niet herinneren [illegible] dat stelsel ontwikkeld te hebben gevonden [illegible]

(§) Wij zeggen in den regel, [illegible] Zoo worden bijv., volgens [illegible] specerijen, peper of tin afgeleverd, [illegible] van het bewijs van betaling bij de Nederlandsche Bank.

bestrijders van het cultuur- en consignatie-stelsel, hebben, zoover ons bekend is, nimmer eenen onbepaalden, maar wel eene langzame en voorzigtige uitbreiding van den verkoop in Indie verlangd.

»De meerderheid kon de noodzakelijkheid dier uitbreiding niet inzien, nu reeds ongeveer 500,000 picols »suiker op Java ter beschikking van den particulieren »handel zijn, en dit het cijfer van den particulieren »invoer en uitvoer op Java bijna naagenoeg gelijk staat.«

Verlangt de meerderheid dat de particuliere handel op Java zich niet verder uitbreide, dan is haar redenering volkomen juist: maar in dat stelsel zou het eenvoudiger zijn, bij de wet te bepalen, dat de particuliere invoer uit Nederland, en de particuliere uitvoer uit Java naar Nederland, nimmer meer zou mogen bedragen dan eene bepaalde hoeveelheid, bij voorbeeld de in- en uitvoer in 1852, en dat het meerdere zou afgewezen en niet ten uitvoer toegelaten worden. Verlangt de meerderheid dit niet, en wij mogen niet onderstellen dat dit hare bedoeling zou zijn, dan heeft zij ook hier weder eene meening ontwikkeld, die door feiten en cijfers wedersproken wordt. Wij moeten hier al weder de toevlugt nemen tot de staten, door het Gouvernement, in de meermalen aangehaalde Staats-Couranten medegedeeld:

In.	Invoer door particulieren in Nederland		Uitvoer door particulieren naar Nederland.	
1847	f 9,903,681		f 8,519,284	
1848	8,387,514		5,367,414	
1849	8,416,382		6,316,515	
		f 26,707,577		f 20,203,213
1850	f 8,095,598		f 7,387,294	
1851	9,645,345		8,831,081	
1852	10,988,369		9,613,316	
		f 28,727,312		f 25,831,691

Ook deze cijfers spreken duidelijk; niettegenstaande die uitvoer sedert 1849 telken jare door een, met meer dan één millioen is toegenomen, zijn de invoeren nog altijd hooger, en het verschil tusschen invoer en uitvoer is in de laatste twee jaren zelfs nog grooter geworden; in 1850 was de invoer slechts 7 ton hooger dan de uitvoer, in 1852 bijna het dubbel of 14 ton. Toch is, om alleen van de suiker te spreken, in de laatste drie jaren eene hoeveelheid van 508,026 picols meer naar Nederland uitgevoerd, of jaarlijks 169,342 picols. Behalve eene groote menigte andere uitvoerartikelen, zijn 169,342 picols suiker meer in elk der drie vorige jaren, niet toereikende geweest, om aan de behoefte van den particulieren handel te voldoen. Verpligte consignatie maakt dus voor het vervolg uitbreiding van den particulieren handel onmogelijk. Wat toch zegt een verkoop van 150,000 picols, bij den, vooral in dit jaar, zoo onbegrijpelijk snel toenemenden uitvoer van suiker naar Australie, als nu reeds 169,000 picols telken jare meer blijken onvoldoende te zijn voor de behoefte van den particulieren Nederlandschen handel? Men versta ons echter wel: wij willen geen onbepaalden verkoop der producten op Java: wij zouden er genoegen mede nemen, dat nog geruimen tijd al de op Java aan het Gouvernement geleverde koffij naar Nederland geconsigneerd werd, alsmede de producten van de kleine cultures en de indigo; maar wat de suiker op Java, en de producten der buitenbezittingen aangaat, achten wij het wenschelijk dat telken jare, naarmate er meerdere behoefte is voor den particulieren handel, eene steeds grootere hoeveelheid in Indie verkocht worde. De ondervinding heeft doen zien, dat er veerkracht genoeg is bij onzen handelstand, om den aanvoer aan de Nederlandsche markt geen gevaar te doen loopen. Weet de handel dat er daarna verkoopen zullen plaats hebben, men kan er verzekerd van wezen, onze handelaars zullen wel zorgen dat er schepen zijn om die naar Nederland over te voeren.

Wat de behoefte van Australie aangaat, merken wij alleen nog aan, dat in 1850 derwaarts van Java werd uitgevoerd 17,400 picols poeder- en 2,863 picols bruine suiker, te zamen ruim 20,000 picols; in 1851, poeder 30,000 picols, bruine 24,000, te zamen 54,000 picols, eene vermeerdering van 170 pct. in één jaar. Wat die in 1852 geweest is, weet men nog niet.

Men leest in den *Courrier de la Meuse:*

»Sedert eenige dagen eischt de Belgische gendarmerie van de uit Nederland komende reizigers de vertooning van hun paspoort; personen die zich naar Luik begeven per stoomboot, welke tusschen deze stad en Maastricht de dienst doet, worden te dien aanzien aan een zeer naauwkeurig onderzoek onderworpen, alvorens het grenskantoor te Lixhe te mogen passeren; eene dienstmaagd, afkomstig uit een aan Nederland afgestaan Limburgsch dorp, naar Luik reizende om in haar dienst terug te keeren, is onder geleide naar Visé gevoerd, dewijl zij van geen reispas voorzien was; zij is daar in het huis van arrest moeten blijven, totdat men nopens haar te Luik onderzoek had gedaan.

»Zouden die maatregelen de gevolgen zijn der, die men gemeend heeft in de laatste dagen tusschen het Nederlandsche en Belgische Gouvernement te bespeuren? Het is ons onbekend; intusschen wachten wij van de hooge wijsheid van het Belgische Gouvernement, dat het niet, casu quo, de groote belangen opoffere, welke bovenal aan de provincie Luik een vrij, onbelemmerd verkeer met onze provincie schenken, aan een inzigt van diplomatische onderhandelingen, waaraan, om de waarheid te zeggen, de natiën zich weinig gelegen laten liggen.«

Het decreet van den keizer van Oostenrijk, waarbij den Joden het regt om grondeigendom te bezitten weder wordt ontnomen, was het onderwerp der beschouwing in eenige artikelen van de *Daily-News*. Dit blad verzekert dat in de jongste dagen op de Londensche beurs eene afspraak is gemaakt tusschen Joodsche kapitalisten in Engeland, Nederland, Frankrijk enz., om zich van hunne Oostenrijksche fondsen te ontdoen en voortaan zich van allen handel in Oostenrijksche staatspapieren te onthouden. Te hopen is het, dat baron Rothschild zich bij die vereeniging zal aansluiten; aan dezen zal het weinig moeite kosten Oostenrijk, althans uit een financiëel oogpunt beschouwd, te cobdeniseren (dat is: to crumpte up.) Ook de *Times* bespreekt de onderwerpelijke aangelegenheid en zegt, van den voorgenomen maatregel op de Londensche beurs gewagende: »Of het plan tot uitvoering zal komen is te betwijfelen doch alles wat strekken kan om de voortdurende sluiting van Oostenrijksche leeningen in Engeland onmogelijk te maken, moet als eene den lande bewezen dienst beschouwd worden en dus welkom zijn.« De *Globe* berigt met zekerheid dat de Engelsche kapitalisten, die de Israëlitische godsdienst belijden, vast besloten hebben, geen handel meer te drijven in Oostenrijksche effekten.

Nederlanderachtigheden.

De Nederlander vraagt in n°. 1022, ten aanzien van Ds. MEYBOOM:

»Moet het nu als hatelijke miskenning van iemands verdiensten, als kleingeestige ketterjagt worden toegerekend;
wanneer wij beweren, dat deze leeringen (die Ds. MEIJBOOM ontkent) *kenmerkende waarheden* zijn van de Christelijke Kerk?«

Ja, wanneer de leden der gemeente worden opgeruid tot het teekenen van *petitien*, of de leeraar wordt verguisd en veroordeeld.

Neen, ook zelfs wanneer door één gemeentelid, *overeenkomstig de kerkelijke wet* en reglementen, de beschuldiging, gestaafd door duidelijke bewijzen, dat hij de leer der kerk openlijk heeft wedersproken of bestreden, — bij het bevoegd kerkbestuur ter beslissing inlevert. — Juist daartoe strekt de voorstelling aan de gemeente.

Ten slotte eener zoogenaamde refutatie van het jongste artikeltje van v. R. tegen den heer GROEN [zie ons n°. 183] lezen wij in *de Nederlander* (n°. 1029):

»Ten andere, de discussie (en het is dikwerf een middel om ze te *ontwijken* geweest) wordt *onmogelijk gemaakt*, wanneer men als *persoonlijke beleediging* opneemt hetgeen over de *verderfelijke strekking* van beginselen gezegd wordt.«

Zulk eene onvoorzigtige verdediging hadden we waarlijk van de geslepen *Nederlander* niet verwacht.

De *Grondwet* heeft nog nimmer anders dan getracht de *verderfelijke strekking* van de beginselen der anti-revolutionaire partij aan te toonen.

De *Nederlander* heeft, menig artikel als *persoonlijke beleediging* opnemende, dikwerf geantwoord met de kinspreuk: »*Met u is geene discussie mogelijk!*«

Wij vernemen thans van de *Nederlander* — hetgeen wij trouwens voor ons zelven reeds voorlang wisten — dat zoodanig voorwendsel »*dikwerf een middel is geweest om discussie te* ONTWIJKEN.«

Wij lezen in *de Nederlander* het volgende:

»Het *Tielsche Weekblad*, hetwelk gerekend wordt onder de leiding te staan van den Heer VAN DAM VAN ISSELT, verlangt *verdrijving* van twee *verderfelijke menschensoorten*; namelijk van de *ultramontanen* en van de *orthodox-gereformeerden*: van de *onroomsche* en *roomsche Jezuiten*.

»Onder het motto: *Verdraagzaamheid*.

De natuur der verdraagzaamheid van den Heer VAN DAM was reeds ons bekend.«

Naar het schijnt wordt, zonder wederspraak, door alle partijen protest aangeteekend tegen den lof, dien de heer VAN DAM zich zelven toezwaaide, namelijk, dat hij was »een verlicht, een verstandig en een verdraagzaam Protestant.«

Of *de Nederlander* evenwel bij de protesterenden zich zou gevoegd hebben, indien alleen van de eerste der beide »verderfelijke menschensoorten« ware gewaagd, valt, te oordeelen naar de »natuur« van de verdraagzaamheid der antirevolutionairen, te betwijfelen.

Buitenland.

ENGELAND.

Koning Leopold en vooral de kroonprins en de kroonprinses van Belgie ondervinden hier te lande vele blijken van belangstelling, hoewel het bezoek, volgens 's konings verlangen, geheel het karakter van een familiebezoek heeft.

Waarschijnlijk zal de hertog van Braband vóór de afreis van het koninklijk gezin naar België, een bijzonder gunstbewijs van H. M. koningin Victoria bekomen.

— Aan de Londensche graanmarkt is op den jongsten marktdag niet veel omgezet, maar de verhoogde prijzen hielden stand. Volgens de jongste berigten uit Odessa van 17 October, was de graanmarkt aldaar gedeeltelijk hersteld van de verslagenheid, die door het berigt der Turksche oorlogsverklaring was te weeg gebragt; de prijzen van tarwe en andere granen toonden meer vastheid, en de scheepsvracht was lager. De waterstand op den Donau bij Sulina was, volgens tijdingen van 13 October, iets gerezen, zoodat eenige groote schepen over de baar hadden kunnen komen. Volgens een berigt uit St. Petersburg van 19 October, hadden de Engelsche kooplieden aldaar van wege de Russische regering de nadere verzekering ontvangen, dat, in het geval eener vredebreuk, de behandeling der Engelsche schepen in Russische havens geheel afhankelijk zou zijn van de handelwijze der Engelsche regering jegens Russische handelsschepen. De jongste berigten uit China worden uit het oogpunt des handels als ongunstig beschouwd. Echter bedraagt de uitvoer van thee uit dat land, thans ongeveer evenveel als omtrent denzelfden tijd van het vorige jaar.

— In de fabriekdistricten duurt het geschil tusschen de arbeidslieden en hunne meesters voort. Het aantal arbeiders aan de katoenfabrieken, die den arbeid gestaakt hebben, om hooger loon af te dwingen, bedraagt thans bijna 70,000. Deze staat van zaken kan bezwaarlijk lang aanhouden.

— In deze week zal te Londen eene openbare meeting gehouden worden tot bevordering van het plan, om een gedenkteeken op te rigten voor den luitenant der Fransche marine Bellot, die aan de jongste Britsche noordpool-expeditie, als vrijwilliger deelnemende, in het ijs het leven heeft verloren. Op deze vergadering zal de Britsche minister van marine, de heer Graham, het woord voeren om het plan aan te bevelen; ook zal hij eenen brief mededeelen van lord Aberdeen, waarin het hoofd van het Britsche kabinet zijne ondersteuning tot de uitvoering van het plan toezegt.

— De Londensche bladen geven eene lijst van de nieuwe Britsche vloot, gelijk zij zich uitdrukken, die thans te Pembroke gebouwd wordt. Zij bestaat uit drie linieschepen, vijf fregatten en vier schroefstoomsloepen. Vele van deze bodems zijn bijkans voltooid, en zouden des noods binnen kort te water gelaten kunnen worden.

—Men heeft berigt uit Geneve, volgens hetwelk koningin Maria-Amalia in beterschap toeneemt, en de leden van Hr. Mjs. familie, die haar op de reis naar Spanje vergezellen, HD. herstel afwachten om gezamenlijk die reis voort te zetten.

FRANKRIJK.

Ten gevolge van de onzekerheid, welke de zaken in het Oosten opleveren, zou de Keizer zijn vertrek naar Fontainebleau tot den 15 November hebben uitgesteld.

OOSTENRIJK.

Er zijn in den laatsten tijd militaire bevelen gegeven, waardoor de onlangs genomen maatregel tot vermindering van het leger veel van zijne beteekenis verliest. Zoo wordt dagelijks eene groote menigte geschut, levensmiddelen en kruid met den spoorweg naar Hongarije verzonden, waarheen de aartshertog Albert onverwacht, den 27, is vertrokken. Daarenboven worden in de Kroonlanden, alsmede in Bessarabie, Moldavie en Wallachije, vrij groote aankoopen van paarden gedaan, om de kavallerie-regementen voltallig te maken. Men ziet uit een en ander, dat de regering zich gedrongen ziet, om zich op alle mogelijke gebeurtenissen, bij eene botsing in het Oosten, gewapend te houden.

ITALIE.

Men meldt uit Genua, dat vele Oostenrijksche soldaten, die, ingevolge de jongst in Weenen genomen besluiten tot vermindering van het leger, naar hunne haardsteden terugkeerden, tegenbevel hebben ontvangen en onmiddellijk naar hunne corpsen in Toscane en la Romagna zijn teruggekeerd.

De geest schijnt in Italie weder meer opgewonden te geraken; de regeringen moeten weder waakzaamheid betoonen, vooral met het oog op de zaken in het Oosten en de mogelijke gevolgen daarvan.

Te Turin, te Genua en elders in Noord-Italie zijn commissien van weldadigheid opgerigt, om liefdegaven te verzamelen, daar de behoefte er door ...

— De Britsche minister van buitenlandsche zaken, lord Clarendon, heeft dezer dagen eene deputatie van geestelijke en anderen personen ontvangen, die hem dank kwamen zeggen voor de bevrijding van Miss Cunninghame, en zijne medewerking inriepen tot verdediging van het beginsel der godsdienstvrijheid in Zweden, alwaar, ten gevolge der Luthersche of Staatskerk, de andere Protestanten en de Roomschen verongelijkt en vervolgd werden. Omtrent dit laatste punt vroeg de minister tijd tot nader onderzoek; omtrent het eerste achtte hij noodig, aan de deputatie nadrukkelijk te verklaren, dat geen Britsch onderdaan regt had, om naar een ander land te gaan en aldaar 's lands wetten te schenden, al waren die wetten ook wreed en barbaarsch.

TURKIJE.

Ofschoon het Fransche regeringsblad de benoeming van den generaal Baraguay d'Hilliers als gezant te Konstantinopel [illegible] berigten uit Parijs als zeker gesteld, ja, zijn vertrek naar zijne bestemming er bij vermeld.

De vervanging van den heer Lacour, den tegenwoordigen Franschen gezant te Konstantinopel, door genoemden generaal, wordt niet als vredelievend aangemerkt, en men is zeer bevreemd, de plotselinge nieuwe wending van de Fransche ministeriële bladen te vernemen. De *Constitutionnel* geeft, in zijn No. van den 30, een betoog van den heer de Cesena, hetwelk zeer scherp tegen Rusland is, en waarin Keizer Nicolaas wordt voorgesteld als de overige mogendheden met schoonschijnende vredelievende verzekeringen te hebben in slaap gewiegd, terwijl hij slechts aan de vergrooting van invloed en magt werkzaam was. Het blad schijnt tot zijne hevige uitvallen tegen Rusland gekomen te zijn door de ontmoeting te Isaacsi, welke het aan de poging van de Russen om den Donau verder op te komen toeschrijft. De Turken waren volkomen in hun regt met het afweren daarvan. De *Constitutionnel* wil dan ook alle verantwoordelijk op Rusland doen nederkomen, als er eene worsteling in het Oosten onstaat.

De *Pays*, die gewoonlijk kalmer van taal is, dan het genoemde blad, beschouwt ook de kansen tot het behoud des vredes als minder gunstig dan voor eenige dagen, en het spreekt er van dat, volgens nadere berigten, het fort Isaacsi wel degelijk door de Russen verbrand is, ondanks het gevoelig verlies, dat zij bij de landing geleden hebben.

De *Pays* meent echter, dat de diplomatie nog werkzaam is, en dat de overtuiging, dat indien hare laatste poging ijdel is, de oorlog dadelijk zal uitbreken, haar dubbele kracht zal geven om nog het uiterste in te spannen, om den vrede te doen behouden. De ministeriële Engelsche bladen spreken ook in dien geest; doch het neemt niet weg, dat men de ontwikkeling toch als van dien aard beschouwt, dat de meest vredelievenden zich niet dan met de uiterste behoedzaamheid durven uitlaten; terwijl zij nog kort geleden eene vredelievende uitkomst als genoegzaam zeker stelden.

Inmiddels verneemt men, dat den 22 de vloten nog niet de Dardanellen zijn kunnen binnenkomen, wegens het ongunstige weder; wel waren zij dien dag uit de haven van Besika gestevend, doch volgens voorloopige berigten, zoo goed als met elkander geslagen, zoodat er maar vier schepen waaronder de Fransche schout-bij-nacht, de Dardanellen zijn kunnen binnenkomen. Waarschijnlijk zullen de vloten nog al schade hebben geloopen. De Engelsche admiraal Dundas had het eerste kasteel der Dardanellen bereikt.

— Het *Journal des Débats* heeft eenige berigten uit Turkije gegeven, welke hier en daar nog al tegen de Turken gerigt waren. Het blad wordt deswege door *de Patrie* te regt gewezen, welk ministerieël blad zich beroept op de bekende verklaring in het Fransche regeringsblad, en op de duidelijke houding der Fransche regering, ten gevolge waarvan het voorstaan van de zaak van Turkije voor alle Franschen eerbiedwaardig en heilig moet zijn." Deze regelen hebben, in het tegenwoordig oogenblik, nog al de opmerking getrokken.

— Sir Ch. Wood, een der leden van het Britsche kabinet, heeft dezer dagen eene rede te Halifax over de Oostersche Zaken gehouden, welke in de hoofdstrekking nederkomt op de verklaring in het Fransche regeringsblad gegeven. Die verklaring heeft blijkbaar in Engeland zeer voldaan, daar er de zamenstemming van de twee Westersche zeemogendheden in op den voorgrond wordt gesteld. De heer Wood, die nog geen jaar geleden zich sterk tegen de tegenwoordige Fransche regering uitliet, juicht thans de wijze toe, waarop deze zich in het Oostersche geschil heeft gedragen, en de *Times* volgt min of meer dienzelfden weg; ofschoon dat blad in den grond der zake tegen de Turken gestemd blijft. De heer Wood heeft echter iets bepaalder dan de Fransche *Moniteur* de hoop geuit, dat de oorlog nog zal kunnen vermeden worden.

— Een Fransch blad, *le Siècle*, wil brieven uit Weenen ontvangen hebben, volgens welke er wel degelijk een Russisch oorlogsmanifest bestaat, en Rusland ten slotte vordert de handhaving van de gedane eischen nopens de Grieksche kerk; de benoeming van den Griekschen patriarch door den keizer; de afschaffing van zekere belastingen en eene vergoeding van oorlogskosten, waarvan het bedrag nader te bepalen.

— De jongste berigten, die langs den gewonen weg uit Konstantinopel ontvangen zijn, loopende tot den 17 October, melden, dat het voorstel van den minister van financien, om buiten 's lands eene geldleening voor de Turksche schatkist aan te gaan, door den Sultan in beginsel goedgekeurd is; de tijdsomstandigheden hebben hem ditmaal doen henenstappen over de bezwaren, die hem laatstelijk zijne bekrachtiging hadden doen weigeren aan de te Londen en Parijs, namens de Porte, aangegane geldleening.

— Een telegraphisch berigt uit Weenen van 31 Oct. meldt, dat de Turken den Donau zijn overgetrokken en Kalefat (in Wallachije) aan de Russen zouden hebben ontweldigd.

EGYPTE.

Berigten uit Alexandrie van 18 Oct. bevestigen, dat het verbod van den graanuitvoer uit Egypte volgens eene nadere beschikking van den onderkoning eerst in werking zou komen, nadat 400,000 ardels (d. i. 680,000 mudden, of 250,000 Engelsche quarters) granen [illegible] zouden zijn uitgevoerd. Deze beschikking is bij een schrijven van 10 Oct. ter kennis gebragt van de Europesche consuls; zij voldeed hun echter niet, en zou nieuwe vertoogen ten gevolge hebben, vooral omdat zij de voor den handel zoo schadelijke onzekerheid niet geheel wegnam.

Intusschen was de handel in een zeer onvasten staat; de graanprijzen waren zeer hoog, en de scheepsvracht bedroeg 14 of 15 sh. voor het quarter naar Engeland.

De overstrooming van den Nijl is dit jaar hooger gestegen dan sedert twintig jaren het geval was geweest; dit heeft aan het te veld staande gewas zeer groote schade toegebragt, zoodat, volgens het oordeel van onpartijdigen, het verbod van den graanuitvoer niet zoo geheel zonder grond was als de belanghebbenden bij den Europeschen handel beweerden.

— De werkzaamheden aan den Egyptischen spoorweg vorderen sedert eenigen tijd weinig, daar er ten gevolge der krijgstoerustingen gebrek aan bouwstoffen en arbeidende handen is.

VEREENIGDE STATEN.

Volgens de jongste tijdingen was de minister van Marine op reis gegaan, om de magazijnen en werven voor 's lands zeemagt in oogenschouw te nemen. Het schijnt dat de regering der Unie, met het oog vooral op den stand van het Turksch-Russische geschil en op deszelfs mogelijke gevolgen, eene sterke zeemagt beschikbaar wil hebben. Dit zou thans, zoo men geachte oppositiedagbladen gelooven mag, het geval niet zijn; de New-Yorksche *Herald* zegt, dat te New-York geen enkel stoomoorlogschip in staat is, zee te houwen.

— Te New-York was, volgens de berigten van 15 Oct., de schaarschheid van gereed geld en de aanvrage daarnaar zoozeer toegenomen, dat het geld geplaatst werd tegen eene rente van 7 tot 15 pct. in het jaar. Eenige bankroeten waren daarvan reeds het gevolg geweest, en sommigen vreesden eene algemeene finantiele crisis. Deze vrees wordt echter door vele deskundigen niet gedeeld.

Binnenland.

's Gravenhage, 1 November.

Z. M. heeft de benoeming van den burgemeester van Buurmalsen W. E. van Dam van Isselt tot secretaris dier gemeente bekrachtigd.

—

Z. M. heeft, tot burgemeester der gemeenten Capelle en Vrijhoeve Capelle benoemd J. van den Hoek Jzn.

—

Z. M. heeft den heer J. R. Was met den eersten November benoemd tot officier van gezondheid der 3de klasse bij de zeemagt, en den luitenant-ter-zee van de 2de klasse A. van Bennep, op zijn verzoek, eervol uit de zeedienst ontslagen.

Wij vernemen, dat ter steendrukkerij van den heer C. W. Mieling, alhier eene keurige plaat is vervaardigd, voorstellende den Slag bij Quatre-Bras, op het oogenblik dat wijlen Koning Willem II, destijds Prins van Oranje, werd gewond.

Een zeer aanzienlijk getal exemplaren dier plaat is reeds voor rekening van bewoners van Java genomen; en wij hopen dat zij ook hier te lande een grooten aftrek erlange, want de opbrengst daarvan is bestemd voor een prachtig ijzeren hek, dat het standbeeld van Z. M. Willem II zal omgeven.

Wij hebben gister eene, bijkans onvergeeflijke fout begaan. Eene beschouwing, dezer dagen in het *Handelsblad* geleverd over het adres, dat te Leiden circuleert, tegen het herstel van het Staats-examen, gaven wij onzen lezers als het onze zelf.

Dit adres echter deelen wij eerst mede, zoodra het aan den Minister van Binnenlandsche Zaken zal zijn opgezonden.

* Naar men verneemt, zegt *l'Echo*, zou de heer Mr. L. D. Storm, burgemeester van Breda, zijn ontslag hebben verzocht, en in deze betrekking vervangen worden door den heer Mr. J. Mastboom, lid van den gemeenteraad aldaar.

* In de zitting van de Prov. Staten van Zuid-Holland van heden hebben de nieuw benoemde leden, de heeren *graaf* van Byland, Jsz. van Erffrenten van Babyloniënbroek zitting genomen. Er zijn in deze zitting een aantal stukken ingekomen, die of voor kennisgeving zijn aangenomen, of in handen gesteld zijn, hetzij van bijzondere commissiën, hetzij van de commissie voor de verzoekschriften. O. a. is medegedeeld eene ingekomen missive van den Min. van Binnenl. Zaken, waarbij kennis gegeven wordt, dat de Regering voornemens is, om in de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal een ontwerp van wet aan te bieden, tot oprigting van een stoomgemaal aan den IJssel, ter ontlasting van de Gouwe. Ten gevolge van die mededeeling heeft de heer van Hees van Berkel, ook namens de heeren Vernède en Hein, te kennen gegeven, dat zij hun voorstel, om te dezer zake een adres aan den Koning te rigten, nu het daarmede beoogde doel bereikt was, ingetrokken. In de volgende zitting zal aan de orde gesteld worden het voorstel van den heer Elink Sterk tot benoeming eener commissie tot herziening van het reglement van orde. — Door Gedeputeerde Staten zijn aangeboden: 1o. een ontwerp-reglement voor de kleine Westeindische veen en droogmakerij onder Stompwijk; 2o. een voorstel om tot verbetering van de haven van Middelharnis eene subsidie uit de provinciale fondsen te verleenen, dat ten hoogste ƒ 11,500 zoude bedragen; 3o. een voorstel betrekkelijk het in Julij jongstl. genomen besluit om te onderzoeken de wenschelijkheid tot het invoeren eener prov. belasting op het vee, tot instandhouding der inrigting der geadmitteerde veeartsen. 4o. Een rapport betrekkelijk de verpligting der provincie tot voortdurend onderhoud der werken, vermeld in Hoofdst. II, Afd. II, III en IV, art. 1—6, en Afd. VI der provinc. begrootingen; 5o. eenige voorstellen van minder aanbelang. Dit voorlaatste onderwerp zal in de eerstvolgende zitting worden behandeld. — Door de commissie, belast met het onderzoek van de voorstellen betrekkelijk het ontwerpen reglement tot vereeniging van de landen tusschen de Lek en Merwede tot een hoogheemraadschap is verslag uitgebragt, dat mede in de volgende zitting behandeld zal worden. — Door den gemeenteraad van Leiden is een adres ingediend houdende bezwaren tegen het ontworpen reglement op het hoogheemraadschap van Rijnland. Dat adres is aan Ged. Staten verzonden, ten einde daarop bij de verdere behandeling van dat reglement voor zoo veel noodig te letten. — Eindelijk is een adres van dijkgraaf en heemraden van den drooggemaakten polder van Nootdorp om eene prov. subsidie te verkrijgen, tot voorziening in de kosten van eenen nieuwen watermolen, in handen gesteld van de commissie tot de verzoekschriften, welke commissie bestaat uit de heeren Roest van Limburg, van Hoogstraten, van Stolk, Slotemaker en van der Wallfort. — De vergadering is tot aanst. Donderdag gescheiden, zullende zij dien dag en de volgende dagen onafgebroken hare werkzaamheden voortzetten.

* Gisteren avond is in het kerkgebouw der Remonstrantsche gemeente de door eene oproeping in de dagbladen aangekondigde openbare vergadering gehouden, ten doel hebbende mededeelingen te doen omtrent de *Gustaaf Adolf Vereeniging* en om tot deelneming daaraan op te wekken. Eene voorloopige commissie, die zich op uitnoodiging van het te Leipzig gevestigde Hoofdbestuur, met de bevordering der zaak hier te lande heeft belast, en de vergadering leidde, bestaat uit de heeren E. A. van Hoogstraten, J. G. J. Sécretan, predikant bij de Waalsche gemeente alhier en Dr. E. graaf van Bylandt. Tevens waren verschenen de heeren Chantepie de la Saussaie, predikant bij de Waalsche gemeente te Leiden, Carl Euler, uit Haarlem en Moll, predikant bij de hervormde gemeente te 's Gravenhage. Na opening der vergadering door den heer van Hoogstraten, werd een gebed uitgesproken door den heer Ch. de la Saussaie. Vervolgens bragt de heer van Hoogstraten de groote gebeurtenissen in herinnering, waarheen trouwens de gedachten zich natuurlijk wendden, op den dag van den 31 October. En, nadat de talrijk opgekomene schaar zich vereenigd had in het gezang van Psalm 134, schetste hij in korte trekken de geschiedenis, het *doel* en de *inrigting* van de *Gustaaf Adolf Vereeniging*, achtervolgd door eene mededeeling van hetgeen zij tot heden heeft gedaan, en besloten met eene mededeeling der aanvankelijke vestiging in Nederland. Hij deed bijzonder uitkomen

het universalistisch karakter der Vereeniging; welke wel eens verkeerdelijk als alleen ten behoeve van Duitschland bestaande, beschouwd wordt, terwijl zij echter tot hiertoe veel meer *buiten*, dan *in* de Duitsche Staten heeft gewerkt. In verband met die universaliteit van het werk, had men het eigenaardig geoordeeld dat in deze vergadering in verschillende talen zou worden gesproken. Zoo hoorde men dan ook den heer Secrétan een krachtig woord spreken in de Fransche taal, en daarna den heer Euler vele belangrijke bijzonderheden mededeelen in zijne moedertaal, het Hoogduitsch. Afwisseling tusschen hetgeen deze beide sprekers voordroegen, ontstond door het aanheffen van het 1ste vers van Gezang 156. Nog werd het woord gevoerd door de Heeren de la Saussaie en van Hoogstraten, de laatste de bedenking bestrijdende, dat het niet goed zoude zijn liefdegaven voor het buitenland veil te hebben, iets wat sommige meenen schadelijk te zijn voor voorziening in de behoeften, die hier te lande maar al te veel bestaan. Hij wees bij die gelegenheid dan ook op de geringe contributie, die in Nederland aan het lidmaatschap der G. A. Vereeniging verbonden is: slechts een zesthalf in het jaar. — Nadat het 4e vers van het 50e der Evangelische gezangen was aangeheven, werd de vergadering besloten met een hartverheffend gebed, uitgesproken door den heer predikant Moll.

Gisteren morgen is langs den hollandschen spoorweg den conducteur van Driel, (een gehuwd man, van 30 jarigen leeftijd, eerst sedert kort als conducteur aangesteld) een ongeluk overkomen, dat hem het leven kostte. Bij het klimmen van den eenen wagen op den andere, juist terwijl de trein eene boogbrug zou passeren, nabij Vogelenzang, geraakte zijn ligchaam tusschen de voortsnellende wagens en de brug beklemd, waardoor hij eene belangrijke kneuzing in de borst bekwam, terwijl op de rails nedervallende, hem de voeten werden verbrijzeld. Toen men te Vogelenzang stil hield, werd onderzoek naar den ongelukkige gedaan, maar weinige oogenblikken, nadat men hem gevonden had, gaf hij den geest.

Bij de plaatselijke commissie van [illegible] voorzigt te Rotterdam [illegible] overleden *geene*.

Volgens een particulier schrijven was Z. M. fregat *Palembang*, komm. Woutersz, den 12 dezer te Samos gearriveerd, en had aldaar, door tusschenkomst van den Nederl. consul, bevel ontvangen om naar Smirna terug te keeren, alwaar gezegde bodem op 17 dezer is gearriveerd. Bedoeld fregat heeft verder in last, aldaar de terugkomst der overige schepen van het Nederl. eskader af te wachten, om alsdan gezamenlijk naar het vaderland terug te keeren; aan boord was alles wel. Z. M. brik *de Zeehond*, in het begin van September uit het Nieuwe Diep derwaarts gezeild, was aldaar nog niet aangekomen. (*A. C.*)

Op 28 Oct. werd op de werf *Hollands Trouw*, van den scheepsbouwmeester G. H. Uitenboogaart, te Maassluis de kiel gelegd van een barkschip, *Maasland* genaamd, groot 140 lasten, te voeren door kapt. J. Post, voor eene reederij onder directie van den heer A. Boer, te Maassluis.

[illegible]-op-Zoom is, naar men meldt, in eene op 30 [illegible] voorloopige vergadering, eene afdeeling [illegible] geconstitueerd.

Op 14 November [illegible] 15 te Rotterdam aan boord [illegible] *gezusters*, een detachement sterk 180 onderofficieren en soldaten, bestemd naar Oost-Indie, onder bevel van den ritmeester van Bell, van verlof naar Indie terugkeerende onder medegeleide van den 2en luitt. der infanterie van Oordt en Ruanpel, en de officieren van gez. 3e kl. Diepenbrock, Westhmar, de Jeeges en Zijnenwartel.

Op den 29 Oct. promoveerde aan de Groningsche Hoogeschool tot doctor in de verloskunde, de heer H. van Buuren, med. doct. te Delfzijl, na de verdediging van eenige verloskundige stellingen.

[illegible] ontvangen opgave van Zr. Ms. consul te [illegible] hebben gedurende de eerste helft van dit jaar [illegible]landsche schepen die haven bezocht; daarvan [illegible] van Amsterdam 3 met stukgoederen, van Gro[illegible] haver, van Hamburg 1 met hout, 1 met tarwe [illegible] goederen, 1 met ijzer en 3 in ballast, van [illegible] tarwe, van Holbeck 1 met garst, van [illegible] stukgoederen, van Cette 1 met dito, van [illegible] 1 met koffij, van Cadix 1 met ijzer, van [illegible] 1 met steenkolen, van New-Castle [illegible], van Brussel 1 met stukgoederen, van Londen [illegible] ijzerwaren, van Bremerhaven 1 met suiker en van Hamburg 2 in ballast.

Van bovenvermelde schepen vertrokken: naar Londen 3 met haver, naar Truer 1 met dito, naar New-Castle, Eckernförde, Melderop, Friedrichstadt en Archangel respectivelijk 1 in ballast, naar Rotterdam 1 met tarwe, naar Leith 1 met dito, naar Antwerpen 1 met garst, naar Amsterdam, Stockholm, Rostock en Bremen respectievelijk 1 met stukgoederen, naar Harburg 1 met dito en 1 met ijzer, naar Koningsberg 1 met steenkolen, naar Hamburg 1 met dito, 1 met koffij en 5 met stukgoederen, naar Varel 1 met ijzer, naar Tönningen 1 met dito, naar Altona 1 met suiker en naar Termunterzijl 1 met hout.

Voorts wordt door genoemden vice-consul berigt dat in gezegd tijdvak voor Cuxhaven geene ladingen uit Nederland zijn aangebragt en ook van daar geene verschepingen hebben plaats gehad naar dit Rijk.

Men schrijft van de Dedemsvaart, dat zich voorleden Vrijdag avond aldaar een vreemd luchtverschijnsel heeft vertoond. Onderscheidene stukken vuur van buitengewone grootte kwamen plotseling uit het zenith nederdalen, verspreidden eenen buitengewonen glans en verdwenen deels als luchtpijlen in de rigting van het N. O., deels als vuurballen naar het N. W. Een ontzaggelijk stuk vuur daalde echter op aarde neder en bleef daar ongeveer 2 minuten liggen. De man, voor wiens voeten deze massa nederstortte, werd daardoor zoodanig ontzet, dat men hem naar huis moest dragen en men vreesde, dat hij zijn verstand had verloren; hij geeft echter thans eenige hoop op herstel.

Te Wesdorp, gemeente Borger, is onder het rundvee eene bijzondere ziekte, de *keel-wrang* uitgebroken, waaraan reeds eenigen gestorven zijn.

×× Onze correspondent te Leijden schrijft ons, dat bij de veiling van een gedeelte der drooggevallen gronden in de Haarlemmermeer polder, ll. Vrijdag te Sassenheim gehouden, de voornaamste koopers geweest zijn Prof. Cock te Leijden voor *f* 162,700, D. Feikema voor p. m. *f* 100,000, A. E. Roest van Limburg te Katwijk voor *f* 33.000.

— De Gemeenteraad van Leijden heeft besloten met 1 Januarij 1854 het loon der nachtwachts met [illegible] te verhoogen, de bezoldiging der beide overleden der nachtwacht met *f* 100 verhoogen, en die van den [illegible] verhoogen; — terwijl aan *veertien* commiesen der plaatselijke belastingen eene jaarlijksche vergoeding van *f* 50 voor ieder is verleend, voor het gemis van leges door de afschaffing der belasting op de schapen en varkens.

∴ Onze correspondent te 's Bosch schrijft ons het volgende van gisteren: Te Helmond is tusschen zondag en maandag een oproer onder de wevers uitgebroken, ter oorzake van het geringe loon, hun door de fabrijkanten toegekend en de duurte der levensmiddelen. Bij den Burgemeester moeten de glazen zijn ingeworpen. Maandag morgen is een gedeelte der bezetting infanterie te 's Bosch derwaarts vertrokken.

— Het notariaat te Waalwijk is vacant gekomen ten gevolge van het op gister avond voorgevallen overlijden van den Notaris Schadd aldaar.

— Vrijdag den 18 November e. k. zal eene commissie uit het provinciaal Geregtshof van Noordbrabant het examen afnemen, aan hen, die als candidaat-Notaris wenschen toegelaten te worden.

— De heden (maandag) te 's Bosch gehouden beesten- en linnenmarkt is zeer druk bezocht. Door het schoone weder begunstigd is de aanvoer van paarden, runderen, ossen en ander hoornvee, varkens, linnen, landbouwgereedschappen enz., zeer overvloedig [illegible] Hertogenbossche [illegible] gehouden algemeene vergadering [illegible] voordragten opgemaakt, ter aanvulling van 2 plaatsen van Regter plaatsvervanger in dat collegie.

Voor de vacature door het ontstaan van het op zijn verzoek verleend eervol ontslag aan den heer Mr. van Cooth, zijn geplaatst Mr. A. A. Heeren, Mr. W. A. Verhellouw en Mr. C. B. van Hanswijk, Advokaten alhier. Voor het vervangen van den tot andere betrekking geroepen Mr. Schiffer zijn gesteld: Mr. A. J. Korterweg, Mr. Jonkheer H. J. J. van Rijckevorsel van Kessel en Mr. F. J. L. Moleschott.

* Heden heeft de Hooge Raad uitspraak gedaan in de zaak van G. van Erp c. s., die zich in cassatie hadden voorzien tegen een arrest van het Hof in Gelderland, waarbij zij tot gevangenisstraf enz. waren veroordeeld wegens het gewelddadig doen openbreken van de school te Appeltern, waarvan in der tijd is melding gemaakt. De Raad heeft de voorgestelde middelen van cassatie ongegrond geoordeeld en missdien het beroep *verworpen* en de requiranten in de kosten van het geding veroordeeld.

Correspondentie.

Het stuk, uit Haarlem, van een onzer geabonneerden is voor plaatsing niet geschikt. Wij hebben ons van aanvang af, om overwegende redenen, in de zaak niet gemengd: wij kunnen het ook nu niet doen. In elk geval zou onze meening verschillen van die des geachten schrijvers.

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 1 November 1853.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	60⅞ 61 61			
Dito dito	4	92¼ ½ ⅜	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1838	5	94½
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	95⅛
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	88⅛
Belgie.			Dito *Stieglitz.*	4	
Certificaten.	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild.*	2½	49⅞	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	70⅝
Obligatien.	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	21⅜ 7/16 ⅜	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3	44	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. c/m.	3	40⅛ ¼ ⅛			
Bew. Sp. Cam.		5³/₁₆ ⁵/₁₆	Metalliek	5	76[illegible]
Amort. Schuld.		4⅞ ⅞ ⅞	Dito bet. Amst.	5	90[illegible]
Portugal.			Dito [illegible]	5	90¼ [illegible]
Londen nieuwe.	5	86¾ 87 [illegible]	[illegible]	2½	39⅞
Dito uitgest.	4		[illegible] 1851/1852	2½	39⁵/₁₆ ⅜

Rusl. Cert. [illegible] pct. 100; Braz. bij Rotsch. p. 500 [illegible] te Londen 3 pct. 24, dito Onb. 23[illegible] 19¼; dito Uitg. 7⅛; Ecuador 3 [illegible].

Bij geringen handel was onze fondsenmarkt heden over 't geheel flaauw gestemd, vooral ten opzigte van Oostenrijksche, Spaansche en Portugeesche. Alleenlijk Hollandsche en Russische hebben zich goed gesouteneerd op hun vorig standpunt.

LONDEN, Maandag 31 October. Consols op tijd 9[illegible] Mexico nieuwe 3 pct. 25⅜; Spanje [illegible] 21⅜; dito Certificaten 5; Sardinie 5 pct. 93.

PARIJS, Maandag 31 October. Fr. 4½ pct. ex c. 99,6[illegible] dito 3 pct. op t. 73,10; Spanje binn. 3 pct. 40½; dito [illegible] pct. 21⅜; Belgie 4½ pct. 97; Russen 4½ pct. 95¼; N. Metall. 91½.

WEENEN, Maandag 31 October. N. Metall. 91⅛; [illegible] Lett. B. 105¼; Bankactien 1290; Lomb. 5 pct. 9[illegible] Wissel Lond. 11.05; Zilver 13.

FRANKFORT, Maandag 31 October. Metal. 5 pct. [illegible] dito 5 pct. 1852 78¼; dito Lett. B 5 pct. 92; dito [illegible] 70⅛, dito 2½ pct. 40¼; Spanje binn. 3 pct. [illegible] pct. 21⁵/₁₆; Loten van fl. 250 115; Wissel: Londen [illegible] Parijs 95½; Amst. 99⅝; Weenen 104; Disconto 5 [illegible]

De beurs sluit flaauw.

MADRID, Vrijdag 28 October. Spanje binn. [illegible] 40 dito nieuwe 1 pct. 21½; Certificaten 3½.